

Лошицький М. В.

доктор юридичних наук, доцент

Мінка Т. П.

доктор юридичних наук, доцент

(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА З ОФОРМЛЕННЯ ОРГАНАМИ ВНУТРІШНІХ СПРАВ МАТЕРІАЛІВ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ

Досліджено проблемні питання процесуальної складової в діяльності органів внутрішніх справ України, а також недоліки при складанні протоколів про адміністративні правопорушення, проблеми правильного опису протиправних дій особи. Проаналізовано правозастосовну судову практику в цій сфері. Запропоновано конкретні шляхи вирішення зазначених проблем.

***Ключові слова:** реформування МВС, адміністративні правопорушення, протокол про адміністративне правопорушення, опис протиправних дій.*

Постановка проблеми. Реформування органів внутрішніх справ не можна уявити без реформування інституту адміністративної відповідальності, який в незалежній Україні не піддавався ґрунтовним змінам.

Діючий Кодекс України про адміністративні правопорушення був прийнятий в радянські часи (1984 рік). З того часу в нього внесено величезну кількість змін, які не мають системного характеру, відрізняються надмірною деталізацією і необґрунтовано перетворюють адміністративне деліктне законодавство у зібрання казуальних правил. Процедури притягнення до відповідальності за вчинення адміністративних проступків не відповідають багатьом вимогам до таких процедур у частині дотримання прав людини і основоположних свобод, зокрема положенням Рекомендації № R (91) 1 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам стосовно адміністративних санкцій від 13 лютого 1991 року [1].

Зокрема це стосується правильного оформлення протоколу у справі про адміністративне правопорушення, адже ця процесуальна дія має велике значення для повного і об'єктивного розгляду адміністративної справи і винесення законного рішення, обґрунтованості притягнення правопорушника до адміністративної відповідальності. Порушення, допущені під час складання протоколу про адміністративне правопорушення, призводять до залишення таких протоколів без розгляду уповноваженими особами, які виносять постанови у справі, до повернення матеріалів на доопрацювання або до закриття адміністративної справи. Це, у свою чергу, впливає на спливи строків притягнення до адміністративної відповідальності, які передбачені ст. 38 КУпАП, і, як наслідок, до безкарності осіб, які вчинили адміністративне правопорушення.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Проблемами процесуальної складової адміністративно-деліктного провадження свого часу займалися Ю.П. Битяк, А.С. Васильєв, І.П. Голосніченко, С.Т. Гончарук, Є.В. Додін, В.В. Зуй, В.К. Колпаков, А.Т. Комзюк, Д.М. Лук'янець, Р.В. Миронюк та багато інших. Але, незважаючи на досить значну увагу, яку приділяють науковці питанням адміністративної відповідальності, проблеми правильності складання протоколів про адміністративні правопорушення досі залишаються недостатньо дослідженими і майже не вирішеними.

Тому **метою** даного дослідження стане науковий аналіз проблем застосування норм Кодексу України про адміністративні правопорушення, які регулюють процедури складання протоколу про адміністративне правопорушення, та розроблення пропозицій по удосконаленню діяльності органів внутрішніх справ по застосуванню відповідного законодавства.

Виклад основного матеріалу. З аналізу положень КУпАП можна зробити висновок, що протокол про адміністративне правопорушення є основним процесуальним документом у справах про адміністративні правопорушення, а також головним джерелом доказу вчиненого адміністративного правопорушення.

Протокол про адміністративне правопорушення є доказом у справі про адміністративне правопорушення, на підставі якого встановлюється наявність чи відсутність адміністративного правопорушення, винність особи у його вчиненні та інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи. На такій позиції стоїть і правозастосовна практика, оскільки під час розгляду справ про адміністративні правопорушення відповідний орган (посадова особа) надає правову оцінку обставинам, викладеним у протоколі, аналізує сам протокол, у своїх постановках суди часто пишуть, що вина правопорушника підтверджується протоколом [2, с. 52].

Процесуальні вимоги до змісту протоколу про адміністративне правопорушення визначено у нормах ст. 256 КУпАП. Процесуальний порядок складання протоколу про адміністративне правопорушення працівниками органів внутрішніх справ деталізовано у відомчих нормативно-правових актах, зокрема у наказах МВС України від 04.10.2013 № 950 «Про питання щодо застосування адміністративного законодавства України органами внутрішніх справ» та від 26.02.2009 № 75 «Про затвердження Інструкції з оформлення працівниками Державтоінспекції МВС матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху».

Крім встановлених процесуальних вимог до протоколу про адміністративне правопорушення, він повинен відповідати й змістовним вимогам, які можна поділити на такі групи: 1) відомості про особу, яка склала протокол про адміністративне правопорушення; 2) відомості про особу правопорушника; 3) відомості про роз'яснення правопорушнику його прав та обов'язків; 4) відомості про обставини вчиненого адміністративного правопорушення; 5) відомості про осіб, присутніх при складанні протоколу (свідки, поняті), та

про інші докази, які підтверджують вину правопорушника.

Усі ці дані мають важливе значення, їх не можна вважати лише формальністю. Уповноважена особа, яка здійснює розслідування, повинна ретельно розібратися в характері правопорушення й правильно кваліфікувати дії винного. У протоколі необхідно об'єктивно зазначити ті обставини, які свідчать про наявність адміністративного проступку та його характер [3, с. 190].

Однією з обов'язкових вимог протоколу про адміністративне правопорушення є відомості про особу, яка склала цей протокол. Згідно зі ст. 256 КАСУ, до цих відомостей належать дані стосовно посади, прізвища, ім'я та по батькові відповідної посадової особи, а також підпис цієї особи. Відсутність даних відомостей у протоколі є підставою для визнання такого протоколу недійсним і закриття справи, адже невідомо, чи був він складений уповноваженою на це посадовою особою чи ні.

Як свідчить судова практика [4; 5; 6], працівники міліції, які складають протоколи про адміністративне правопорушення, дуже часто нарозбірливо вказують своє прізвище, ім'я та по батькові, найменування підрозділу, в якому працюють, що ускладнює для особи, яка розглядає цей протокол, ідентифікацію особи, яка його склала. Тому вважаємо, що у бланку протоколу про адміністративне правопорушення, який міститься у додатках до наказів МВС України від 04.10.2013 № 950 та № 75 від 26.02.2009 № 75, слід окремими рядками (блоками) передбачити відомості про прізвище, ім'я та по батькові особи, яка склала протокол, відомості про посаду, що має вказуватися повністю, без скорочень, а також дані про номер посвідчення. Такий перелік відомостей про особу надасть змогу з великою вірогідністю сказати, що саме ця особа склала протокол про адміністративне правопорушення.

Документи, згідно з якими правопорушники притягуються до адміністративної відповідальності, не завжди містять належні реквізити, є випадки, коли протоколи складаються неграмотно і несвоєчасно, з цими документами не завжди ознайомлюються особи, притягнуті до відповідальності. Через неточні та неправильні записи у протоколах про місце реєстрації правопорушників або фактичне місце проживання правопорушників судом витрачаються додаткові кошти на повторні виклики. Крім того, це призводить до пропуску строків накладення адміністративних стягнень [7]. І як наслідок, особа, яка вчинила адміністративне правопорушення, не несе відповідальності за свій протиправний вчинок.

Наступна група вимог пов'язана із закріпленням відомостей про роз'яснення правопорушнику його прав та обов'язків. У бланках протоколів про адміністративне правопорушення, які передбачені наказами МВС України від 04.10.2013 № 950 та № 75 від 26.02.2009 № 75, міститься інформація про те, що правопорушнику роз'яснюються передбачені статтями 55, 56, 59, 63 Конституції України та статтею 268 КУпАП права та обов'язки, а також право та можливість отримати безоплатну вторинну правову допомогу відповідно до Закону України «Про безоплатну правову допомогу». Роз'яснення прав та обов'язків правопорушнику є обов'язковою процесуальною дією, не-

хтування якою може призвести до повернення протоколу про адміністративне правопорушення і залишення справи без розгляду.

Наприклад, голова Апеляційного суду м. Києва скасував постанову Солом'янського районного суду м. Києва від 01 серпня 2002 р. про притягнення громадянина до адміністративної відповідальності за ст. 124 КУпАП у зв'язку з тим, що місцевий суд на підтвердження його вини послався на протокол про адміністративне правопорушення, який не відповідає вимогам ст. 256 КУпАП, оскільки не містить пояснень порушника (у протоколі є запис про те, що пояснення містяться на окремому аркуші, однак цей аркуш у матеріалах справи відсутній); не зазначені прізвища й адреси свідків і потерпілих; протокол не підписаний самим громадянином. Крім того, у протоколі немає запису про роз'яснення порушникові його прав і обов'язків, передбачених ст. 268 КУпАП. Інші докази, передбачені ст. 251 КУпАП, у постанові не наведені і в матеріалах справи відсутні [8].

На нашу думку, одним із головних моментів, на який хотілося б звернути увагу, є правильний і точний опис у протоколі про адміністративне правопорушення дій, які вчинила особа, що притягується до адміністративної відповідальності, адже від цього залежить правильність кваліфікації вчиненого адміністративного правопорушення.

Узагальнення судової практики свідчить, що працівники органів внутрішніх справ при складанні протоколів про адміністративне правопорушення дуже часто не зазначають місце вчинення правопорушення та неповно або взагалі не викладають його суть; не завжди конкретизують форму вчинення правопорушення; інколи відмову особи, яка вчинила правопорушення, від підписання протоколу не засвідчують підписами понятих; не зазначають прізвища, адреси свідків і потерпілих (якщо вказують, то часто свідками бувають працівники міліції); відсутні пояснення правопорушника та посилання на нормативний акт, яким передбачено відповідальність за вчинене правопорушення; відсутні документи, що підтверджують медичний огляд особи, хоча із протоколу та рапортів убачається, що правопорушник перебував у стані алкогольного сп'яніння; протокол про адміністративне правопорушення містить виправлення, що недопустимо, тощо [5].

Дуже часто внаслідок неправильного і неналежного оформлення працівниками органів внутрішніх справ протоколів про адміністративне правопорушення правопорушники уникали відповідальності, передбаченої законом. Це пов'язано з неправильним оформленням у протоколі суті скоєного правопорушення, тобто об'єктивної сторони правопорушення, та висвітлення кваліфікуючих ознак вчиненого правопорушення. Так, наприклад, складаючи протокол за ст. 173 КУпАП «Дрібне хуліганство», дільничний інспектор міліції зазначив, що особа виражалася у громадському місці брудною лайкою, хоча об'єктивна сторона даного правопорушення передбачає відповідальність за нецензурну лайку. З цього приводу суд справедливо зазначив у своєму рішенні: «протокол не містить зазначення, що ОСОБА_1 виражався нецензурною лайкою, а поняття "брудна" лайка диспозиція статті не передбачає»

[9]. Тому судді не залишалося нічого іншого, як винести постанову про закриття справи за відсутністю в діях особи складу адміністративного правопорушення.

Аналогічна ситуація склалася в іншій справі. Так, розглядаючи адміністративний протокол серії АБ2 № 245167 від 20.11.2014 року за ст. 173 КУпАП, Бродівський районний суд Львівської області у своєму рішенні справедливо зазначив: «розглянувши матеріали справи про адміністративне правопорушення, суддя дійшла висновку, що в діях ОСОБА_1 відсутній склад адміністративного правопорушення, передбаченого ст. 173 КУпАП, оскільки у протоколі зазначено дії, що не відповідають ст. 173 КУпАП, із змісту якої вбачається, що порушенням є нецензурна лайка в громадських місцях, образливе чіпляння до громадян та інші подібні дії, що порушують громадський порядок і спокій громадян» [10].

Проблеми правильної кваліфікації вчиненого адміністративного правопорушення можна спостерігати у справах про адміністративні правопорушення за ст. 185 КУпАП «Злісна непокора законному розпорядженню або вимозі працівника міліції, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону, військовослужбовця». Складаючи протоколи про адміністративні правопорушення, працівники міліції, намагаючись описати суть скоєного правопорушення, формулюють протиправні дії правопорушника зовсім не в межах об'єктивної сторони правопорушення. Так, наприклад, злісну непокору особи характеризують так: «зроблено усне зауваження, на яке вони (правопорушники. – прим. авт.) не відреагували», «почав (правопорушник. – прим. авт.) поводити себе неадекватно», «на вимогу присісти в крісло відмовився» тощо [11; 12]. Неправильність опису протиправних дій особи, відсутність кваліфікуючих ознак вчиненого правопорушення призводить до винесення судом постанови про закриття справи у зв'язку з відсутністю в діях особи складу адміністративного правопорушення.

На нашу думку, вирішити зазначену проблему можна за допомогою внесення змін до зразків протоколів про адміністративне правопорушення, які містяться у додатках до наказів МВС України від 04.10.2013 № 950 та від 26.02.2009 №75, в частині більш зручного розташування інформаційних, описових складових елементів. Конкретизація багатьох інформаційних даних, а саме: про особу, яка склала протокол, про особу правопорушника, про місце, час скоєння правопорушення, опис протиправних дій тощо, має здійснюватися в окремих місцях, відведених у протоколі про адміністративне правопорушення шляхом заповнення відповідних пунктів. Тобто особа, яка складає протокол, буде обирати з наведеного відповідний пункт, проставляючи просту позначку (галочку, хрестик), а інші дані заповнювати, відповідаючи на відкриті питання.

Зазначені зміни, на нашу думку, сприятимуть зменшенню помилок працівниками органів внутрішніх справ, які вони допускають при складанні протоколу про адміністративне правопорушення. Запропоновані нами зміни допоможуть належним чином оформлювати протокол про адміністративне

Телефон	<input type="text"/>	Моб.	<input type="text"/>
Місце роботи (навчання) та посада	<input type="text"/>		
Вагітність	Так ☐ Ні ☐	Наявність дитини до одного року (для жінок)	Так ☐ Ні ☐
П.І.Б. дитини	<input type="text"/>		
Рік народження дитини	<input type="text"/>		

Відомості про притягнення протягом року до адміністративної відповідальності: Так Ні

Коли, ким, за якою ст. КУпАП _____

Відомості про притягнення особи до кримінальної відповідальності: Так Ні

Коли, ким, за якою ст. КК _____

Вчинив адміністративне правопорушення, передбачене ст. 173 кодексу України про адміністративне правопорушення (Дрібне хуліганство), а саме:

Дата Час

Місце вчинення правопорушення вулиця парк сквер будівля, приміщення під'їзд житлового будинку стадіон дитячий майданчик громадський транспорт підземний перехід зупинка маршрутних транспортних засобів

Опис протиправних дій

- нецензурна лайка
- образливе чіпляння
- хапання за одяг
- насильницьке утримання за руки
- демонстративне зривання головного убору
- вимога дати цигарку або пускання в обличчя диму від неї, непристойна пропозиція дівчині
- насильницьке вторгнення в громадські місця всупереч забороні певних осіб, які слідкують за порядком
- безпідставне порушення спокою громадян телефонними дзвінками
- лихослів'я по телефону
- співання непристойних пісень
- вигуки, свист під час демонстрації кінофільмів
- гвалт, крики з хуліганських мотивів біля вікон громадян у нічний час
- справляння природних потреб у не відведених для цього місцях
- поява у громадському місці в оголеному вигляді
- самовільна без потреби зупинка комунального транспорту
- нанесення непристойних малюнків на тротуари, стіни, паркани, двері чи вчинення написів нецензурного змісту
- неправдиве повідомлення про смерть родичів, знайомих, якщо це призвело до тяжких наслідків
- інше

Відомості про свідків правопорушення та потерпілих

Свідок правопорушення:

№	П.І.Б	Адреса проживання
1.	_____	_____
2.	_____	_____
	Свідок 1. _____	Свідок 2. _____

Потерпілий:

№	П.І.Б	Адреса проживання
1.	_____	_____
2.	_____	_____
	Потерпілий 1. _____	Потерпілий 2. _____

Чи заподіяно правопорушенням матеріальну шкоду Так Ні

Розмір (грн.) _____

Обставини, що пом'якшують відповідальність за адміністративне правопорушення:

Обставини, що обтяжують відповідальність за адміністративне правопорушення:

щире каяння винного	☐	вчинення правопорушення групою осіб	☐
відвернення винним шкідливих наслідків правопорушення, добровільне відшкодування збитків або усунення заподіяної шкоди	☐	продовження протиправної поведінки, незважаючи на вимогу уповноважених на те осіб припинити її	☐
вчинення правопорушення під впливом сильного душевного хвилювання або при збігу тяжких особистих чи сімейних обставин	☐	повторне протягом року вчинення однорідного правопорушення, за яке особу вже було піддано адміністративному стягненню	☐
вчинення правопорушення неповнолітнім	☐	втягнення неповнолітнього в правопорушення	☐
вчинення правопорушення вагітною жінкою або жінкою, яка має дитину віком до одного року	☐	вчинення правопорушення в умовах стихійного лиха або за інших надзвичайних обставин	☐
інше (зазначити) _____	☐	вчинення правопорушення в стані сп'яніння	☐
_____		вчинення правопорушення особою, яка раніше вчинила кримінальне правопорушення	☐
_____			
_____			

Мені роз'яснено зміст статей 55, 56, 59, 63 Конституції України. Мені роз'яснено зміст статті 268 КУпАП, а саме про те, що особа, яка притягається до адміністративної відповідальності, має право: знайомитися з матеріалами справи, давати пояснення, подавати докази, заявляти клопотання; при розгляді справи користуватися юридичною допомогою адвоката, іншого фахівця у галузі права, який за законом має право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи, виступати рідною мовою і користуватися послугами перекладача, якщо не володіє мовою, якою ведеться провадження; оскаржити постанову по справі. Справа про адміністративне правопорушення розглядається в присутності особи, яка притягається до адміністративної відповідальності. Під час відсутності цієї особи справу може бути розглянуто лише у випадках, коли є дані про своєчасне її сповіщення про місце і час розгляду справи і якщо від неї не надійшло клопотання про відкладення розгляду справи.

Мені повідомлено, що розгляд справи відбудеться (дата) (час) - у приміщенні _____

за адресою _____

Підпис особи, що притягається до адміністративної відповідальності _____

Прошу розглянути справу без моєї присутності _____

Чи проводилися під час складання протоколу про адміністративне правопорушення:

Огляд речей/документів Вилучення речей/документів Особистий огляд

Відомості про вилучені речі/документи:

Поняті:

№	П.І.Б	Адреса проживання
---	-------	-------------------

1.	_____	_____
----	-------	-------

2.	_____	_____
----	-------	-------

Понятий 1.	_____	Понятий 2.	_____
------------	-------	------------	-------

Пояснення особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, по суті порушення

Від пояснення та підпису відмовився(лася) у присутності понять:

Понятий 1.	_____	Понятий 2.	_____
------------	-------	------------	-------

Заяви та клопотання: _____

Рішення керівництва ОВС за заявою, клопотанням _____

До протоколу додається _____

Підпис посадової особи, яка склала протокол _____

Другий примірник протоколу про адміністративне правопорушення отримав

_____	_____	_____
(дата)	(підпис)	(П.І.Б.)

Відомості про прийняте рішення: постанова серії _____ № _____ від _____

Бібліографічні посилання

1. Концепція реформування інституту адміністративної відповідальності в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pravo.org.ua/publicna-administratsiia/administratyvne-deliktne-pravo/1030-the-concept-of-reform-of-the-administrative-responsibility-in-ukraine-ua.html>
2. *Пархоменко П.І.* Особливості протоколу про адміністративне правопорушення у справах про адміністративну відповідальність за керування транспортними засобами / Пархоменко П.І. // Вісник Академії адвокатури України. – № 2 (27). – 2013. – С. 51–56.
3. *Брайченко С.М.* Протокол про адміністративне правопорушення та проблеми його складання / Брайченко С.М. // Вісник Запорізького нац. ун-ту. – № 4. – 2012. – С. 188–193.
4. Узагальнення практики розгляду справ про адміністративні правопорушення за ст. 130 КУпАП України Вінницьким районним судом Вінницької області в 2012 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vnr.vn.court.gov.ua/sud0203/analiz/29957/>
5. Практика розгляду судами справ про адміністративні правопорушення, що посягають на встановлений порядок управління (ст. 185–185-2 КУпАП). Верховний суд України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.scourt.gov.ua/clients/vs.nsf/0/88DE37EDF92C0BE2C32572C900333DF>
6. Узагальнення судової практики щодо порядку розгляду справ про адміністративні правопорушення. Миргородський міськрайонний суд Полтавської області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://mrm.pl.court.gov.ua/sud1620/an_dov/uz_adm_pp_1_2012/
7. Узагальнення судової практики щодо порядку розгляду справ про адміністративні правопорушення. Чечельницький районний суд Вінницької області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ch.vn.court.gov.ua/sud0229/uzag/14435/>
8. Судова практика з розгляду адміністративних справ про деякі правопорушення на транспорті. Верховний суд України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/\(documents\)/152EA8DD0A2095E6C2257B7C00384606](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/152EA8DD0A2095E6C2257B7C00384606)
9. Про якість складання й оформлення судових рішень у кримінальних справах та справах про адміністративні правопорушення. Верховний суд України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/\(documents\)/DBAE985550C9F0DC2257B7C00383388](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/DBAE985550C9F0DC2257B7C00383388).
10. Постанова Скадовського районного суду Херсонської області від 22 вересня 2009 року, справа № 3-1930/09 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/4828605>
11. Постанова Бродівського районного суду Львівської області від 20.11.2014 року, справа № 439/1955/14-п // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/41567316>
12. Постанова Бродівського районного суду Львівської області від 22.02.2011 року, справа № 3-207/11 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/14013855>
13. Постанова Бережанського районного суду Тернопільської області від 26.06.2012 року, справа № 3-395/2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/27916777>
14. Деякі питання виконання Закону України "Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус" : Постанова КМУ № 185 від 13.03.2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/185-2013-p>

Лошицкий М.В., Минка Т.П. Актуальные вопросы усовершенствования законодательства по оформлению материалов по делам об административных правонарушениях органами внутренних дел. Исследованы проблемные вопросы процессуальной составляющей в деятельности органов внутренних дел Украины, а также недостатки при составлении протоколов об административных правонарушениях, проблемы правильного описания противоправных действий лица. Проанализирована правоприменительная судеб-

ная практика в этой сфере. Предложены конкретные пути решения указанных проблем.

Ключевые слова: реформирование МВД, административные правонарушения, протокол об административном правонарушении, описание противоправных действий.

Loshyts'kyu M. V., Minka T. P. Pressing questions of improving legislation on registration of materials in cases on administrative offences. The article deals with issues of procedural component in the internal affairs of Ukraine, and also shortcomings in the preparation of reports on administrative offenses, problems of correct description of the problem of illegal actions of individuals. The authors has analyzed enforcement practice in this area. Specific solutions of these problems have been offered.

The incorrect description of the illegal actions of the person, lack of aggravating circumstances of the offense leads to a court decision to close the case in the absence of the individual's actions of components of administrative offense.

According to the authors, solving the problem is possible by amending samples of the protocols on administrative offences contained in the annexes to the orders of the Interior Ministry of Ukraine. The proposed changes will help to properly execute the protocol on administrative offense even people who do not have sufficient experience and skills in this significantly reduce time for its preparation.

Keywords: reform of the Interior Ministry, administrative offenses, protocol on administrative offense, description of unlawful acts.

Надійшла до редакції 06.03.2015

Братель С. Г.

кандидат юридичних наук, доцент
(Національна академія внутрішніх справ)

УДК 342.95 + 351.74

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАВООХОРОННОЇ СФЕРИ

Розглянуто основні аспекти організації правоохоронної сфери. Проаналізовано сторони діяльності системи органів, які виконують правоохоронну функцію. Наведено приклади організації силових структур в інших країнах.

Ключові слова: правоохоронна сфера; організація; французька, датська, британська правоохоронні системи; реформування.

Постановка проблеми. Правоохоронна сфера охоплює велику кількість системоутворюючих ланок, які представляють органи, покликані здійснювати правоохоронні функції держави. Важливим залишається питання правового регулювання правоохоронної сфери, що визначається особливостями її організації. Важливим сьогодні є розуміння шляхів взаємодії та координації цих органів і методів контролю з боку держави за їх діяльністю.

Правоохоронна сфера охоплює правоохоронну діяльність, правоохоронні органи, відповідні правовідносини, принципи та взаємозв'язок між ними. Правоохоронний орган – це юрисдикційний орган, уповноважений державою виконувати в установленому законом порядку функції або завдання з охорони